

Sygn. akt: II AKa 5/19

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 25 stycznia 2019 r.

Sąd Apelacyjny w Katowicach w II Wydziale Karnym w składzie:

Przewodniczący:	SSA Robert Kirejew (spr.)
Sędziowie:	SSA Alicja Bochenek SSA Piotr Pośpiech
Protokolant:	Bartłomiej Wiench

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Katowicach Andrzeja Witkowskiego

po rozpoznaniu w dniu 25 stycznia 2019 r. sprawy

skazanego K.G. s. H. i T. ur. (...) w S.

w przedmiocie wydania wyroku łącznego

na skutek apelacji prokuratora

od wyroku Sądu Okręgowego w Katowicach

z dnia 9 listopada 2018 roku, sygn. akt XVI K 139/18

1. uchyła zaskarżony wyrok i sprawę przekazuje do ponownego rozpoznania Sądowi Okręgowemu w Katowicach;
2. zasądza od Skarbu Państwa (Sąd Okręgowy w Katowicach) na rzecz adwokata M. G. – Kancelaria Adwokacka w C. kwotę 147,60 (sto czterdzieści siedem 60/100) złotych, w tym 23 % VAT, tytułem obrony z urzędu udzielonej skazanemu K.G.w postępowaniu odwoławczym;

SSA Piotr Pośpiech SSA Robert Kirejew SSA Alicja Bochenek

Sygn. akt II AKa 5/19

UZASADNIENIE

Sąd Okręgowy w Katowicach rozpoznając sprawę K. G. o wydanie wyroku łącznego stwierdził, że został on skazany następującymi prawomocnymi orzeczeniami:

I. wyrokiem Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 9 kwietnia 1999 r., sygn. akt II K 1378/98, za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. popełnione 8/9 lipca 1998 roku, na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 4 lata, po czym postanowieniem z dnia 6 czerwca 2001 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności,

objętym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 21 sierpnia 2007 roku, sygn. akt II K 546/07 wymierzającym skazanemu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

II. wyrokiem Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 20 sierpnia 1999 roku, sygn. akt II K 749/99, za dwa przestępstwa z art. 158 § 1 k.k. popełnione w dniu 6 marca 1999 roku na kary grzywny każdorazowo w wysokości 30 stawek dziennych po 20 złotych, przy czym wymierzono karę łączną grzywny w wysokości 46 stawek dziennych po 20 złotych;

III. wyrokiem Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 22 listopada 2000 r., sygn. akt II K 1549/99, za ciąg przestępstw z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. popełnionych w okresie od dnia 8 października 1999 roku do dnia 5 sierpnia 2000 roku, na jedną karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono skazanemu okres zatrzymania i tymczasowego aresztowania w sprawie od 5 do 6 sierpnia 1999 roku, od 8 października 1999 roku do 30 maja 2000 roku i od 1 do 24 sierpnia 2000 roku

objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 grudnia 2011 roku, sygn. akt XVI K 74/11 wymierzającym skazanemu karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

IV. wyrokiem Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 19 czerwca 2001 r., sygn. akt II K 955/98, za przestępstwo z art. 289 § 2 k.k. w zw. z art. 12 k.k. popełnione 11/12 kwietnia 1998 roku, na karę 2 lat pozbawienia wolności, której wykonanie warunkowo zawieszono na okres próby wynoszący 5 lat oraz karę grzywny w wysokości 30 stawek dziennych po 20 złotych, po czym postanowieniem Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 28 września 2006 roku zarządzono wykonanie kary pozbawienia wolności,

objętym wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 21 sierpnia 2007 roku, sygn. akt II K 546/07 wymierzającym skazanemu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności;

V. wyrokiem Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 7 kwietnia 2004 roku, sygn. akt II K 1523/02, za przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w nocy z 30 czerwca na 1 lipca 2002 roku na karę 3 lat pozbawienia wolności, z art. 226 § 1 k.k. popełnione w dniu 1 lipca 2002 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym wymierzono skazanemu karę łączną 3 lat pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od dnia 1 lipca do 21 listopada 2002 roku,

objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 grudnia 2011 roku, sygn. akt XVI K 74/11 wymierzającym skazanemu karę łączną 12 lat pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 40 złotych,

a następnie objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 26 września 2016 roku, sygn. akt V K 188/16, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 grudnia 2016 roku, sygn. akt II AKa 482/16 wymierzającym skazanemu karę łączną grzywny w wymiarze 350 stawek dziennych po 50 złotych;

VI. wyrokiem Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 28 czerwca 2005 roku, sygn. akt II K 645/04, za przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 2/3 marca 2002 roku na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 8/9 kwietnia 2002 roku na karę 10 miesięcy pozbawienia wolności, z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 22/23 czerwca 2002 roku na karę 1 roku i 2 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym wymierzono skazanemu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności,

objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 grudnia 2011 roku, sygn. akt XVI K 74/11 wymierzającym skazanemu karę łączną 12 lat pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 40 złotych,

a następnie objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 26 września 2016 roku, sygn. akt V K 188/16, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 grudnia 2016 roku, sygn. akt II AKa 482/16 wymierzającym skazanemu karę łączną grzywny w wymiarze 350 stawek dziennych po 50 złotych;

VII. wyrokiem łącznym Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 21 sierpnia 2007 roku, sygn. akt II K 546/07, mocą którego dokonano połączenia kar wymierzonych wyrokami wymienionymi w punktach IV oraz I i wymierzono skazanemu karę łączną 2 lat pozbawienia wolności, z zaliczeniem na jej poczet okresu rzeczywistego pozbawienia wolności, przy czym karę łączną wykonano w dniu 21.08.2007 roku;

VIII. wyrokiem Sądu Rejonowego w Olkuszu z dnia 30 grudnia 2005 roku, sygn. akt II K 30/08, za ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnionych w nocy 25/26 lutego 2002 roku na jedną karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności,

objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 grudnia 2011 roku, sygn. akt XVI K 74/11 wymierzającym skazanemu karę łączną 12 lat pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 40 złotych,

a następnie objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 26 września 2016 roku, sygn. akt V K 188/16, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 grudnia 2016 roku, sygn. akt II AKA 482/16 wymierzającym skazanemu karę łączną grzywny w wymiarze 350 stawek dziennych po 50 złotych;

IX. wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 6 sierpnia 2008 roku, sygn. akt XVI K 66/04, za przestępstwa z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 27/28 czerwca 2002 roku na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, z art. 239 § 1 k.k. popełnione w okresie od maja do czerwca 2002 roku na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, z art. 171 § 1 k.k. i art. 164 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. popełnione w maju lub czerwcu 2002 roku na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym orzeczono karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono skazanemu okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie od 17 lutego 2003 roku do 18 grudnia 2004 roku,

objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 grudnia 2011 roku, sygn. akt XVI K 74/11 wymierzającym skazanemu karę łączną 12 lat pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 40 złotych,

a następnie objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 26 września 2016 roku, sygn. akt V K 188/16, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 grudnia 2016 roku, sygn. akt II AKA 482/16 wymierzającym skazanemu karę łączną grzywny w wymiarze 350 stawek dziennych po 50 złotych;

X. wyrokiem Sądu Rejonowego w Myszkowie z dnia 20 maja 2010 roku, sygn. akt II K 289/08, za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 278 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 25 lipca 2008 roku na karę 8 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono skazanemu okres zatrzymania od 26 do 27 lipca 2008 roku,

objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 grudnia 2011 roku, sygn. akt XVI K 74/11 wymierzającym karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności,

a następnie objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 26 września 2013 roku, sygn. akt XVI K 23/13, wymierzającym skazanemu karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

XI. wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 4 kwietnia 2011 roku, sygn. akt XVI K 217/10, za:

a) ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. popełnionych w okresie od 14/15 lipca 2000 roku do 6 października 2000 roku na jedną karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz jedną karę grzywny w wysokości 25 stawek dziennych po 40 złotych,

b) przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 29/30 stycznia 2001 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 25 stawek dziennych po 40 złotych,

c) przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 9 lutego 2001 roku na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 25 stawek dziennych po 40 złotych,

d) przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 28 lutego 2001 roku na karę 2 lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 25 stawek dziennych po 40 złotych,

e) przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 30 września 2001 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 25 stawek dziennych po 40 złotych,

f) przestępstwo z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w nocy 15/16 kwietnia 2002 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 25 stawek dziennych po 40 złotych,

przy czym orzeczono karę łączną 4 lat pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w wysokości 150 stawek dziennych po 40 złotych,

objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 grudnia 2011 roku, sygn. akt XVI K 74/11

- w zakresie ciągu przestępstw z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. i art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. popełnionych w okresie od 14/15 lipca 2000 roku do 6 października 2000 roku wymierzającym skazanemu karę łączną 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności,
- w zakresie przestępstwa: z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnionego w dniu 29/30 stycznia 2001 roku, z art. 280 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnionego w dniu 9 lutego 2001 roku, z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnionego w dniu 28 lutego 2001 roku, z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnionego w dniu 30 września 2001 roku i z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnionego w nocy 15/16 kwietnia 2002 roku wymierzającym skazanemu karę łączną 12 lat pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 40 złotych,

a następnie w zakresie ww. przestępstw objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 26 września 2016 roku, sygn. akt V K 188/16, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 grudnia 2016 roku, sygn. akt II AKa 482/16, wymierzającym skazanemu karę łączną grzywny w wymiarze 350 stawek dziennych po 50 złotych;

II. wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 2 czerwca 2011 roku, sygn. akt XVI K 54/11, za przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 17 stycznia 2001 roku na karę 3 lat pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 25 stawek dziennych po 40 złotych,

objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 grudnia 2011 roku, sygn. akt XVI K 74/11 wymierzającym skazanemu karę łączną 12 lat pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 40 złotych,

a następnie objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 26 września 2016 roku, sygn. akt V K 188/16, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 grudnia 2016 roku, sygn. akt II AKa 482/16 wymierzającym skazanemu karę łączną grzywny w wymiarze 350 stawek dziennych po 50 złotych;

III. wyrokiem Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 10 czerwca 2011 roku, sygn. akt II K 579/10, za przestępstwa:

a) z art. 171 § 1 k.k. i art. 164 § 1 k.k. przy zast. art. 11 § 2 k.k. popełnione w maju 2002 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

b) z art. 263 § 2 k.k. popełnione w okresie od maja do czerwca 2002 roku na karę 6 miesięcy pozbawienia wolności,

przy czym wymierzono skazanemu karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono okres zatrzymania w dniach 23-26 marca 2010 roku,

objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 grudnia 2011 roku, sygn. akt XVI K 74/11 wymierzającym skazanemu karę łączną 12 lat pozbawienia wolności i karę łączną grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 40 złotych,

a następnie objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 26 września 2016 roku, sygn. akt V K 188/16, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 grudnia 2016 roku, sygn. akt II AKa 482/16 wymierzającym skazanemu karę łączną grzywny w wymiarze 350 stawek dziennych po 50 złotych;

IV. wyrokiem Sądu Rejonowego w Będzinie z dnia 28 czerwca 2011 roku, sygn. akt II K 10/11, za przestępstwo z art. 209 § 1 k.k. popełnione w okresie od października 2008 roku do sierpnia 2009 roku na karę 3 miesięcy pozbawienia wolności,

objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 grudnia 2011 roku, sygn. akt XVI K 74/11 wymierzającym karę łączną 10 miesięcy pozbawienia wolności,

a następnie objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 26 września 2013 roku, sygn. akt XVI K 23/13, wymierzającym skazanemu karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

V. wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 grudnia 2011 roku, sygn. akt XVI K 74/11;

VI. wyrokiem Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 20 czerwca 2012 roku, sygn. akt II K 960/10, za przestępstwo z art. 288 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 1 października 2008 roku na karę 1 roku pozbawienia wolności,

objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 26 września 2013 roku, sygn. akt XVI K 23/13, wymierzającym skazanemu karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

VII. wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 26 września 2013 roku, sygn. akt XVI K 23/13, mocą którego połączono kary wynikające z wyroków Sądu Rejonowego w Myszkowie z dnia 20 maja 2010 roku, sygn. akt II K 289/08 i Sądu Rejonowego w Tychach z dnia 20 czerwca 2012 roku, sygn. akt II K 960/10 i wymierzono skazanemu karę łączną 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności;

VIII. wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 25 czerwca 2015 roku, sygn. akt V K 8/11, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 30 czerwca 2016 roku, sygn. akt II AKa 123/16, zmienionym wyrokiem Sądu Najwyższego z dnia 25 października 2017 roku, sygn. akt IV KK 17/17, za:

a) ciąg przestępstw z art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnionych w okresie od 1/2 lipca 2000 roku do 23/24 lutego 2001 roku na jedną karę 3 lat pozbawienia wolności oraz jedną karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 50 złotych,

b) przestępstwo z art. 280 § 1 k.k. i art. 157 § 2 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 27 października 2000 roku na karę 2 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 50 złotych,

c) przestępstwo z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 280 § 2 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 26 listopada 2000 roku na karę 3 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 100 stawek dziennych po 50 złotych,

d) przestępstwo z art. 281 k.k. i art. 157 § 1 k.k. w zw. z art. 11 § 2 k.k. w zw. z art. 65 § 1 k.k. w zw. z art. 64 § 1 k.k. popełnione w dniu 23 grudnia 2000 roku na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności oraz karę grzywny w wysokości 50 stawek dziennych po 50 złotych,

przy czym orzeczono karę łączną grzywny w wysokości 300 stawek dziennych po 50 złotych,

objętym wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 26 września 2016 roku, sygn. akt V K 188/16, zmienionym wyrokiem Sądu Apelacyjnego w Katowicach z dnia 22 grudnia 2016 roku, sygn. akt II AKa 482/16, wymierzającym skazanemu karę łączną grzywny w wymiarze 350 stawek dziennych po 50 złotych;

IX. wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 23 stycznia 2018 roku, sygn. akt V K 218/17, mocą którego w miejsce kary łącznej 12 lat pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 28 grudnia 2011 roku, sygn. akt XVI K 74/11, kary łącznej 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności orzeczonej wyrokiem łącznym Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 26 września 2013 roku, sygn. akt XVI K 23/13 oraz kar jednostkowych pozbawienia wolności w wymiarze 3 lat, 2 lat i 6 miesięcy, 3 lat i 6 miesięcy i 1 roku i 6 miesięcy orzeczonych wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 25 czerwca 2015 roku, sygn. akt V K 8/11, wymierzono skazanemu karę łączną w wymiarze 15 lat pozbawienia wolności, na poczet której zaliczono skazanemu okresy faktycznego pozbawienia wolności w sprawie Sądu Okręgowego w Katowicach, sygn. akt XVI K 74/11 w dniach: od 1.07. do 21.11.2002 r. i od 22.05 do 3.12.2004 r. i od 18.12.2004 r. do 2.02.2007 r. i od 14.01. do 1.07.2008 r. i od 23.03. do 19.10.2010 r. i od 18.06.2011 r. do 6.03.2012 r. i od 8.03.2013 r. do 23.01.2018 r. oraz Sądu Okręgowego w Katowicach, sygn. akt XVI K 23/13 w dniach od 26 do 27.07.2008 r. i od 19.10.2010 r. do 18.06.2011 r.;

X. wyrokiem Sądu Okręgowego w Katowicach z dnia 4 sierpnia 2018 roku, sygn. akt XVI K 193/10, za przestępstwa z art. 13 § 1 k.k. w zw. z art. 279 § 1 k.k. i art. 279 § 1 k.k. w zw. z art. 12 k.k. oraz w zw. z art. 64 § 2 k.k. i art. 65 § 1 k.k., popełnione w okresie od 15 lipca 2008 roku do 5 czerwca 2009 roku, z tym że w okresie od 15 lipca 2008 roku do 26 marca 2009 r. w ramach zorganizowanej grupy przestępczej, na karę 5 lat i 6 miesięcy pozbawienia wolności, z art. 258 § 1 k.k. popełnione w okresie od 15 lipca 2008 roku do 26 marca 2009 r. na karę 1 roku i 6 miesięcy pozbawienia wolności, przy czym orzeczono karę łączną 6 lat pozbawienia wolności.

Wyrokiem łącznym z dnia 9 listopada 2018 roku, sygn. akt XVI K 139/18, Sąd Okręgowy w Katowicach na podstawie art. 91 § 2 k.k. i art. 86 § 1 k.k. w zw. z art. 4 § 1 k.k. w miejsce kar łącznych orzeczonych wyrokami opisanymi w punktach XIX i XX orzekł wobec skazanego K.G. jedną karę łączną w wymiarze 15 lat pozbawienia wolności.

Ponadto na podstawie art. 577 k.p.k. i art. 63 § 1 k.k. zaliczył skazanemu na poczet orzeczonej kary łącznej pozbawienia wolności okres rzeczywistego pozbawienia wolności w sprawie Sądu Okręgowego w Katowicach, sygn. akt V K 218/17 w okresie od 1.07.2002 r. godz. 00:00 do 21.11.2002 r. godz. 00:00, od 22.05.2004 r. godz. 00:00 do 3.12.2004 r. godz. 00:00, od 18.12.2004 r. godz. 00:00 do 2.02.2007 r. godz. 00:00, od 14.01.2008 r. godz. 00:00 do 1.07.2008 r. godz. 00:00, od 26.07.2008 r. godz. 00:00 do 27.07.2008 r. godz. 00:00 od 23.03.2010 r. godz. 16:00 do 6.03.2012 r. godz. 16:00. Uznano także wyroki opisane w punktach XIX i XX w zakresie odnoszącym się do kar pozbawienia wolności za pochłonięte tym wyrokiem łącznym z przyjęciem, że w pozostałej części podlegają one odrębnemu wykonaniu oraz na podstawie art. 572 k.p.k. w zw. z art. 17 § 1 pkt 7 k.p.k. umorzono postępowanie w pozostałym zakresie.

Apelację od tego orzeczenia wniósł prokurator zaskarżając wyrok w całości na niekorzyść skazanego K.G. i zarzucając obrazę art. 4 § 1, art. 86 § 1 i art. 91 § 2 k.k. oraz art. 19 ust. 1 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015.396) mającą wpływ na treść orzeczenia poprzez bezzasadne zastosowanie do tego samego stanu faktycznego dwóch porządków prawnych – tak obowiązującego do dnia 30 czerwca 2015 r. – przed dniem wejścia w życie ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o zmianie ustawy – Kodeks karny oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. 2015.396), jak i tego zmienionego z dniem 1 lipca 2015 r. jej normami – polegające na bezzasadnym przyjęciu w oparciu o nietrafnie powołany art. 4 § 1 k.k., że górną granicą możliwej do wymierzenia w warunkach niniejszej sprawy kary łącznej jest 15 lat pozbawienia wolności, co następnie skutkowało wymierzeniem rażąco łagodnej kary pozbawienia wolności w tej właśnie wysokości w efekcie połączenia dwóch kar łącznych 15 i 6 lat pozbawienia wolności.

Podnosząc ten zarzut prokurator wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy Sądowi Okręgowemu w Katowicach do ponownego rozpoznania.

Sąd Apelacyjny zważył, co następuje.

Apelacja prokuratora była zasadna. Trafny okazał się podniesiony w niej zarzut odwoławczy, a na uwzględnienie zasługiwał też sformułowany w niej wniosek o wydanie przez sąd II instancji orzeczenia o charakterze kasatoryjnym.

U podstaw rozstrzygnięcia sądu I instancji legło wyrażone w uzasadnieniu zaskarżonego wyroku stwierdzenie, że przepisy dotyczące łączenia kar obowiązujące przed dniem 1 lipca 2015 r. nie były dla skazanego K. G. korzystniejsze niż obowiązujące w chwili orzekania. Jednocześnie sąd wydający wyrok łączny uznał, że stosując obecne, przyjęte przez siebie za względniejsze dla sprawcy przepisy, nie mógł orzec kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze powyżej 15 lat – do 20 lat, w myśl aktualnego brzmienia art. 86 § 1 k.k., gdyż przed dniem 1 lipca 2015 r., czyli w czasie popełnienia przez skazanego wszystkich branych pod uwagę przestępstw, przepisy rozdziału IX Kodeksu karnego nie pozwalały na orzeczenie kary łącznej pozbawienia wolności w takim wymiarze.

Przedstawioną argumentację sądu I instancji trzeba uznać za nieprzekonującą w pierwszej kolejności z punktu widzenia logicznej prawidłowości rozumowania. Jeśli bowiem uznano za korzystniejsze dla sprawcy przepisy dotyczące orzekania kary łącznej obowiązujące obecnie, a przewidują one możliwość orzeczenia kary łącznej także w wymiarze od 15 do 20 lat pozbawienia wolności i jednocześnie uznaje się przepisy o karze łącznej obowiązujące uprzednio za mniej korzystne dla skazanego, chociaż nie przewidywały one wymierzania kary łącznej w przedziale od powyżej piętnastu do dwudziestu lat pozbawienia wolności, to brak jest powodów, wynikających z założenia o nie pogarszaniu sytuacji sprawcy na skutek zmiany normatywnej, przemawiających za niemożnością orzeczenia według aktualnego stanu prawnego kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze przekraczającym 15 i nie przekraczającym 20 lat, skoro i tak aktualny stan prawny oraz wynikające z niego skutki pozostają dla skazanego korzystniejsze.

Sąd odwoławczy uznał, że na kanwie niniejszej sprawy nie ma podstaw do odstąpienia od ugruntowanych w judykaturze reguł stosowania przepisu art. 4 § 1 k.k. Należy do nich zasada oceniania, która z obowiązujących w różnym czasie ustaw karnych jest korzystniejsza dla sprawcy przy uwzględnianiu jego konkretnej sytuacji, tj. poprzez porównanie jakie rzeczywiście konkretne konsekwencje karnoprawne spotkałyby go w tym samym stanie faktycznym przy zastosowaniu przepisów ustawy karnej obowiązujących w różnym czasie, a nie poprzez jedynie abstrakcyjne porównanie dolnych i górnych granic kar i innych środków wynikających z przepisów karnych obowiązujących obecnie i poprzednio (tak chociażby ostatnio orzekł Sąd Najwyższy w postanowieniu z 23 stycznia 2018 r., sygn. IV KK 188/17, Lex nr 2435659). Aktualna pozostaje również reguła, wyprowadzana z brzmienia przepisu art. 4 § 1 k.k., w którym mowa jest o ustawie karnej, a nie o jej poszczególnych przepisach, nakazująca porównywać pod kątem względności dla sprawcy cały porządek prawny obowiązujący przed i po zmianie normatywnej, wobec czego w efekcie finalnym należy zastosować cały porządek prawny obowiązujący w danym momencie temporalnym, a nie poszczególne, korzystniejsze dla sprawcy/skazanego przepisy ustaw obowiązujących w różnym czasie (tak np. SN w wyroku z 17 listopada 2016 r., sygn. II KK 351/16, Prok. i Pr. wkł. 2017/1/2).

W doktrynie oraz sporadycznie w orzecznictwie podnoszono, że w niektórych przypadkach dopuszczalne jest równoczesne stosowanie ustawy nowej oraz ustawy obowiązującej poprzednio limitujące stosowanie na podstawie nowej ustawy kar, czy innych podobnych środków karnoprawnych w wymiarze nieznanym ustawie obowiązującej poprzednio. Odwoływano się przy tym, podobnie jak to uczynił sąd I instancji, do obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej norm prawa międzynarodowego, tj. art. 15 ust. 1 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych z 19 grudnia 1966 r. (Dz. U. z 1977 r., Nr 38, poz. 167), a także art 7 ust. 1 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności z dnia 4 listopada 1950 r. (Dz. U. z 1993 r., Nr 61, poz. 284). Tak orzeczono w przywoływanym przez Sąd Okręgowy wyroku Sądu Apelacyjnego w Lublinie z 20 maja 1993 r. (sygn. II AkR 80/93, OSA z 1994 r., z. 2, poz. 10) oraz Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z 27 kwietnia 1999 r. (sygn. II AKa 88/99, OSA z 2000 r., z. 1, poz. 1). Szczegółowo ta problematyka została omówiona, z powołaniem się na poglądy poszczególnych przedstawicieli doktryny prawa karnego, w wyczerpującej monografii W. W.: Zmiana normatywna i zasady intertemporalne w prawie karnym (Zakamycze 2003, rozdział VI.8: Zakaz równoczesnego stosowania ustawy nowej i ustawy poprzednio obowiązującej, str. 556-570). Sęk jednak w tym, że wskazane poglądy

i orzeczenia, dopuszczające stosowanie konglomeratu przepisów z ustaw karnych obowiązujących w różnym czasie, nie odnosiły się do sytuacji występującej w rozpatrywanej sprawie skazanego K. G. i dotyczyły wymierzania kar lub środków karnopravných w granicach wykraczających ponad najwyższe obowiązujące uprzednio. Zwrócić też należy uwagę, że ostatecznie autor wymienionego wyżej opracowania z przekonującą argumentacją wykazywał, że stosowania jednocześnie ustaw obowiązujących w innych momentach temporalnych nie należy stosować do środków stricte penalnych, których główną funkcją jest represja, tj. kar samoistnych i kumulatywnych, odstępiania od wymiaru kary, świadczenia pieniężnego, pozbawienia praw publicznych, środków karnych orzekanych w formie zakazów, a także podstaw kwalifikacji prawnej czynu zabronionego, jak również środków probacyjnych. Zróżnicowane podejście może natomiast znaleźć zastosowanie do środków kompensacyjnych lub restytucyjnych oraz zabezpieczających (op. cit. str. 565-568).

W rozpatrywanej sprawie główny problem sprowadza się do tego, czy na podstawie ustawy obowiązującej w dacie orzekania można orzec karę łączną pozbawienia wolności w wymiarze powyżej 15 – do 20 lat pozbawienia wolności, tj. w wymiarze nie przewidywanym przez ustawę obowiązującą uprzednio, w sytuacji gdy w obu różnoczasowych porządkach prawnych dopuszczalne było w innych, określonych przypadkach wymierzanie kar łącznych surowszych (25 lat, czy dożywotniego pozbawienia wolności), nadto przepisy obowiązujące poprzednio dopuszczały możliwość orzeczenia kilku kar łącznych pozbawienia wolności, których suma przekraczałyby 15 lat, a zastosowanie ustawy nowej miałyby być *in concreto* korzystniejsze dla skazanego. Problematyka ta jest podobna do zagadnienia omawianego w innej części cytowanej monografii (tj. w rozdziale VI.14.2: Wprowadzenie nowego rodzaju sankcji, str. 669-674), gdzie poszukuje się odpowiedzi na pytanie, czy dopuszczalne jest orzekanie takich kar i środków karnych, których nie знаła ustawa obowiązująca poprzednio (za taką należy uznać karę łączną w wymiarze ponad 15 do 20 lat pozbawienia wolności), jeżeli *per saldo* ustawa nowa okazuje się ustawą względniejszą dla sprawcy.

Problemy tego rodzaju rozstrzygał w przeszłości Sąd Najwyższy. W uchwale z 12 marca 1996 r. (sygn. I KZP 2/96, OSNKW z 1996 r., z. 3-4, poz. 16) opowiedział się za możliwością wymierzenia kary dożywotniego pozbawienia wolności w sytuacji, gdy kara ta nie była znana ustawie obowiązującej w dacie czynu, który był wówczas zagrożony jako najsurowszą karą śmierci, gdy jest to *in concreto* dla sprawcy względniejsze. Stanowisko to Sąd Najwyższy potwierdził w uchwale z 30 września 1998 r. (sygn. I KZP 8/98, OSNKW z 1998 r., z. 9-10, poz. 43) wskazując jednocześnie, że nie stoi temu na przeszkodzie norma zawarta w art. 7 ust. 1 zd. 2 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności, gdyż regulacja konwencyjna ma węższy charakter od zasady określonej w art. 4 § 1 k.k. Podobnie w odniesieniu do wprowadzonego do części wojskowej k.k. środka karnego o pośrednim w stosunku do poprzednio obowiązujących stopniu represyjności, tj. wydalenia z zawodowej służby wojskowej, orzekł Sąd Najwyższy w wyroku z 26 marca 1999 r. (sygn. WKN 6/99, OSNKW z 1999 r., z. 7-8, poz. 40).

Zaakceptować zatem należy przedstawioną przez W. W. w powoływanej monografii (op. cit. str. 674) konstatację, że nie ma przeszkód, by stosując ustawę nową, jako ustawę względniejszą dla sprawcy, orzekać na jej podstawie kary lub środki karne, których nie przewidywała ustawa obowiązująca w czasie popełnienia czynu zabronionego, czy też orzekać je w rozmiarze wyższym niż określone w tamtej ustawie. Istota stosowania zasady *lex mitior poenali retro agit* w zakresie środków represyjnych, której wyrazem jest przepis art. 4 § 1 k.k., polega bowiem na tym, by suma dolegliwości, jaka może dotknąć sprawcę na gruncie nowej ustawy, nie była wyższa od tej grożącej mu na podstawie ustawy obowiązującej w czasie popełnienia czynu zabronionego.

Sąd odwoławczy stwierdził więc, wbrew stanowisku sądu I instancji, że dopuszczalne jest, oparte na przepisach Kodeksu karnego w brzmieniu obowiązującym od 1 lipca 2015 r., orzeczenie w ramach wyroku łącznego kary łącznej pozbawienia wolności w wymiarze wyższym od 15 i nie przekraczającym 20 lat, mimo że takiego wymiaru kary łącznej nie przewidywały przepisy obowiązujące w datach popełnionych przestępstw, o ile *in concreto* jest to względniejsze dla skazanego.

Z wszystkich przedstawionych względów należało uznać za zasadny zarzut podniesiony w apelacji prokuratora wskazujący, że sąd I instancji dopuścił się obrazy przepisów prawa materialnego, w szczególności art. 4 § 1 k.k., poprzez

błędne zastosowanie przy orzekaniu kary łącznej w tej sprawie dwóch obowiązujących w różnym czasie porządków prawnych. Dlatego sąd II instancji uchylił zaskarżone rozstrzygnięcie o karze łącznej.

Ponieważ sąd I instancji w istocie nie przeprowadził przewodu sądowego co do wysokości kary łącznej pozbawienia wolności, jaka powinna być orzeczona względem skazanego K. G. zgodnie z wszystkimi dyrektywami wymiaru kary łącznej, poprzestając na stwierdzeniu, że nie może wymierzyć kary łącznej innej niż 15 lat pozbawienia wolności, konieczne jest przeprowadzenie na nowo w całości przewodu sądowego w tym kierunku. Z tego powodu uwzględniając dyspozycję przepisu art. 437 § 2 in fine k.p.k., zgodnie z wnioskiem prokuratora, sąd odwoławczy przekazał sprawę do ponownego rozpoznania w I instancji Sądowi Okręgowemu w Katowicach.

SSA Piotr Pośpiech SSA Robert Kirejew SSA Alicja Bochenek